

Teza: Przedawnienie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego

Zachowanie radcy prawnego, polegające na naruszeniu tajemnicy zawodowej, stanowiące przedmiot prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, miało miejsce w czasie od września do listopada 2010 r. Bezsporne jest, że postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte w dniu 20 maja 2014 r. Tak więc upłynął termin przedawnienia przewidziany w art.70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, co uzasadnia umorzenie postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt.1 ustawy o radcach prawnych.

Sygn. akt WO-109/15

ORZECZENIE

z dnia 30 marca 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Jarosław Sobutka

Sędziowie: SWSD Teresa Famulska /sprawozdawca/

SWSD Dariusz Drozdowski

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. K. M. po

rozpoznaniu w dniu 30 marca 2016 r. na rozprawie sprawy radcy prawnej M. M.

obwinionej o czyn z art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 12 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych

z powodu odwołania obwinionej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 30 lipca 2015 r. sygn. akt D 29/2015

orzeka:

1.

uchyla zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych Warszawie z dnia 30 lipca 2015 r sygn. akt D 29/2015 i umarza postępowanie,

2.

kosztami postępowania odwoławczego w zryczałtowanej wysokości 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc zł) obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 30 lipca 2015 r. Sygn. Akt D 29/2015 Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, uznał radcę prawnego M. M., winną zarzucanego czynu, który stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.12 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy

Prawnego za czy ten na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych wymierzyło karę pieniężną w kwocie 15.000,00 zł, oraz dodatkowo na podstawie art. 65 ust. 2 a ustawy o radcach prawnych zakaz wykonywania patronatu na czas 5 lat.

Orzekając w sposób powyższy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie oparł się na następującym stanie faktycznym :

W dniu 10 grudnia 2012 roku do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wpłynęła za pośrednictwem skarga T. L. przeciwko radcy prawnemu M. M. . W treści pisma wskazano, iż radca prawny M. M. reprezentowała interesy T. L. prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla W. M. w V Wydziale Rodzinnym i Nietletnich o sygn. akt (...).

Pod wpływem obwinionej pokrzywdzony zdecydował się sprzedać dom o wartości 750.000,00 złotych. Kwotę ze sprzedaży domu zainwestował w nieruchomość , która jest obecnie jej własnością. Zdaniem pokrzywdzonego , inwestował także w inne ruchomości obwinionej .Pokrzywdzony poczuł się wyzuty ze środków finansowych przez obwinioną.

Zarzut powyższy dotyczyły sprawy z 2006 r.

Jednocześnie pokrzywdzony , postawił zarzut wykorzystania uzyskanych z prowadzonej przez obwinioną sprawy alimentacyjnej pokrzywdzonego , szeregu informacji w postępowaniu sądowym w którym, pokrzywdzony wystąpił c/ a obwinionej o zwrot poniesionych strat finansowych.

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2015 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej

Izby Radców Prawnych W Warszawie odmówił wszczęcia dochodzenia W przedmiotowej

sprawie. W uzasadnieniu niniejszego postanowienia wskazano, iż zarzucane obwinionej

postępowanie miało miejsce między sierpniem 2006 roku, a 16 kwietnia 2009 roku, kiedy to

nastąpiło według pokrzywdzonego „Wyzucie z posiadania nieruchomości W D.”, zaś zgodnie z

art. 70 ust I ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r., nie można wszcząć postępowania

dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata. Jednocześnie

nadmieniono, że z uwagi na powyższe prowadzenie postępowania dowodowego w niniejszej

sprawie byłoby w tym stanie faktycznym bezcelowe, jak również dokonywanie oceny działań

obwinionego radcy prawnego. Ostatecznie wskazano, że obwiniona została zawieszona w prawie

do wykonywania zawodu radcy prawnego w związku z rozpoczęciem wykonywania zawodu

adwokata .

W dniu 29 maja 2013 roku pokrzywdzony złożył zażalenie na postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 22 kwietnia 2015 roku, wyrażając w nim swoje niezadowolenie z podjętych działań oraz podnosząc ponownie, że jego zdaniem doszło do ujawnienia tajemnicy zawodowej przez obwinioną.

Rozpoznając powyższe zażalenie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby

Radców Prawnych w Warszawie w dniu 20 sierpnia 2013 roku wydał postanowienie, w

którym uchylił w całości postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 22

kwietnia 2015 roku i przekazał niniejszą sprawę Rzecznikowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu niniejszego postanowienie wskazano, iż skarga złożoną przez obwinionego składa się z dwóch części. Pierwsze są to czyny popełnione przez obwinioną W latach 2006 - 2009, które to czyny doprowadziły zdaniem obwinionego do wyzucia z posiadania. Natomiast zdaniem OSD istotną część skargi jest również zarzut wykorzystywania przez M. M. w toku postępowania toczącego się obecnie przez Sądem Okręgowym w W.z powództwa pokrzywdzonego o zwrot nakładów, wiedzy nabytej podczas wcześniej prowadzonego przez nią na rzecz pokrzywdzonego postępowania alimentacyjnego. Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ten aspekt skargi został pominięty przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego w wyniku czego postanowienie z dnia 22 kwietnia 2015 roku jest dotknięte istotną wadą.

W dniu 20 maja 2014 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych Stefan Saczkowski wydał postanowienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie naruszenia zasad etyki radcy prawnego poprzez podjęcie w latach 2006 - 2009 czynności, które doprowadziły pokrzywdzonego T. L. do wyzucia z posiadanego majątku wbrew jego woli oraz wykorzystanie w procesie, której stroną jest pokrzywdzony i radca prawny M. M. wiadomości, uzyskanych podczas wcześniej wiążącego strony stosunku pełnomocnictwa w sprawie alimentacyjnej tj. dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6 ust 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 roku w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 637 j.t.).

W uzasadnieniu wskazano, że zarzucane obwinionej czyny, a opisane w zawiadomieniu mogą wypełnić dyspozycję art. 6 ust 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VHI/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 roku w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 637j.t.) .

W dniu 24 listopada 2014 roku przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego Stefanem Saczkowskim została przeprowadzona konfrontacja świadka T. L. ze świadkiem M. M.. Zeznania złożone przez świadków W trakcie konfrontacji były rozbieżne. Obie strony w trakcie składania zeznań powoływały się na dokumenty zgromadzone W aktach postępowań sądowych tj. sprawy

alimentacyjnej oraz sprawy o zwrot nakładów. Jednocześnie świadek M. M. w swoich zeznaniach wskazała, że w postępowaniu cywilnym przed Sądem Okręgowym w W. wniosła o dopuszczenie dowodu z akt z postępowania alimentacyjnego na okoliczność stanu majątkowego T.

L..

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 12 grudnia 2014 roku o przedstawieniu zarzutów wskazano, iż zebrany W sprawie materiał dowodowy, a w szczególności analiza dokumentów, akt sądowych oraz przesłuchania świadków w stopniu znacznym uprawdopodobniły, iż obwiniona radca prawny M. M. popełniła zarzucany jej czyn, wobec czego wydanie przedmiotowego postanowienia o przedstawieniu zarzutów zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego było zasadne .

W dniu 13 maja 2015 roku do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wpłynął Wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko radcy prawnemu M. M. o to, że będąc pozwaną w sprawie o zwrot nakładów z powództwa T. L. toczącej się przed Sądem Okręgowym w W.(sygn. akt (...)) od września 2010 roku do lipca 2013 roku wykorzystywała we własnym interesie wcześniej zdobyta wiedzę, związaną z udzieloną pomocą prawną na rzecz Zawiadamiającego w sprawie o sygn. akt (...) dotyczącej obniżenia alimentów toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w W.tj. o dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 12 ust 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Kraj owej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 roku w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 637 j.t.). W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż czyn obwinionej zawiera przesłanki odpowiedzialności dyscyplinarnej przewidzianej W art. 64 ust 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że obwiniona M. M. dopuściła się, zarzucanego jej we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, czynu.

W myśl art. 64 ust 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 06 lipca 1982 roku radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie

sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Natomiast w myśl art. 3 ust 3 powołanej wyżej ustawy o radcach prawnych, radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej. Należy już na wstępie zaznaczyć, że o istnieniu tajemnicy zawodowej decyduje nie tyle stopień znajomości danej informacji wśród osób trzecich, lecz element normatywny w postaci istnienia prawnego obowiązku zachowania tajemnicy w dyskrekcji. Dodatkowo wskazać należy na art. 12 ust 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 roku, który to artykuł jednoznacznie wskazuje, że obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej obejmuje nie tylko zakaz ujawniania informacji, lecz także skorzystania z nich w interesie własnym bądź osoby trzeciej.

Zasady zawarte w Kodeksie Etyki doprecyzowują zatem wymóg zachowania tajemnicy zawodowej określony w ustawie o radcach prawnych. Radca prawny jest obowiązany do zachowania w tajemnicy wszystkiego o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem czynności zawodowych. Obowiązek ten obejmuje wszystkie uzyskane przez radcę prawnego informacje, niezależnie od formy i sposobu ich utrwalenia (art. 12 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki). Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej obejmuje nie tylko zakaz ujawniania informacji lecz także skorzystania z nich w interesie własnym lub osoby trzeciej (art. 12 ust. 3 Kodeksu Etyki).

Uznając winę obwinionej w zakresie objętym zarzutem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego tj. o to że: obwiniona będąc pozwaną w sprawie o zwrot nakładów z powództwa T. L. tj. pokrzywdzonego toczącej się przed Sądem Okręgowym w W.(o sygn. akt (...)) od września 2010 roku do lipca 2013 roku wykorzystywała we własnym interesie wcześniej zdobyta Wiedzę, związaną z udzieloną pomocą prawną na rzecz pokrzywdzonego W sprawie o sygn. akt (...) dotyczącej obniżenia alimentów toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w W., Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, mając na uwadze zawiniony charakter popełnionego przewinienia dyscyplinarnego uznał, że adekwatne będzie orzeczenie wobec obwinionej kary pieniężnej w wysokości 15.000 zł oraz dodatkowo na podstawie art. 65 ust 2a ustawy o radcach prawnych orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas 5 lat. Nadużycie w tych warunkach tego zaufania, oszukanie

klienta, lekceważenie jego potrzeb i interesu oraz odnoszenie na tym korzyści materialnej należy traktować jako szczególnie nieetyczne postępowanie, które nie może być akceptowane na przyszłość. Świadczy ono bowiem o braku wewnętrznego systemu

ograniczeń etycznych niezbędnych do prawidłowego (nie tylko od strony profesjonalnej)

wykonywania zawodu zaufania publicznego. Sąd nie miał wątpliwości, iż obwiniona wykorzystwała

w procesie przeciwko niej, a toczącym się przed Sądem Okręgowym w W. w sprawie o sygn. akt

(...) wiedzę, jaką zdobyła podczas świadczenia pomocy prawnej pokrzywdzonemu W procesie

toczącym się przed Sądem Rejonowym dla W. - M. V Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich W

sprawie o sygn. akt (...)

(...).

Tajemnica zawodowa radcy prawnego obejmuje zatem informacje uzyskane od klienta.

Wystarczającą przesłanką dla zaistnienia obowiązku przestrzegania tajemnicy zawodowej jest

stwierdzenie związku przyczynowego, zachodzącego między wykonywanym zawodem, a

uzyskaniem określonych informacji, który W odniesieniu do czynu obwinionej

niewątpliwie występował. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że tylko kara pieniężna jest w pełni adekwatna do popełnionego czynu.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła w dniu 30 października 2015 r obwiniona M. M..

Obwiniona we wniesionym odwołaniu wniosła o uchylenie i umorzenie postępowania ewentualnie o uniewinnienie lub przekazanie sprawy Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Obwiniona na podstawie art. 425 par. 2 k.p.k. i art. 427 par.2 k.p.k. w zw. z art 741 pkt. 1 ustawy o radcach prawnych zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu :

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez poczynienie

sprzecznego ze zgromadzonym materiałem dowodowym ustalenia, że obwiniona wykorzystywała

we własnym interesie wcześniej zdobytą wiedzę związaną z udzieloną pomocą prawną na rzecz

Zawiadamiającego (T.

L., przypis własny) w sprawie o sygn. akt (...), dotyczącej

obniżenia alimentów toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w W.w okresie

od września 2010 roku do lipca 2013 roku, podczas gdy z materiału dowodowego

wynika, iż obwiniona jedynie z piśmie procesowym zatytułowanym „Odpowiedź na

pozew” złożonym do akt postępowania przed Sądem Okręgowym w W. sygn. akt (...) z

powództwa T. L. przeciwko obwinionej

o zapłatę, wniosowała w punkcie II. lit. A o przeprowadzenie dowodu z akt

postępowania przed Sądem Rejonowym dla W. M. o sygn. akt (...)

(...)(nie przed Sądem Apelacyjnym w W.) i akt postępowania

odwoławczego przed Sądem Okręgowym w (...)o sygnaturze (...),

a Sąd nie rozpoznając co do meriti tego wniosku, w dniu 7 września 2010 roku zwrócił się

o nadesłanie tych akt, co miało wpływ na treść orzeczenia z uwagi na upływ zakreślonego

w art. 70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych okresu przedawnienia ścigania;

2. obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 3 ust. 3 ustawy o radcach

prawnych w zw. z art. 12 ust. 1 i ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

(tekst jednolity stanowiący załącznik do Uchwały nr 8NIII/2010 Prezydium Krajowej

Rady Radców prawnych z dnia 28 grudnia 2010 roku), zwanego „KERP10”, poprzez ich

błędą interpretację, polegającą na dokonaniu wykładni pojęcia informacja (według

nomenklatury przyjętej w części wstępnej zaskarżonego orzeczenia - wiedza), jako

wszystkie bez wyjątku informacje, podczas gdy z treści art. 12 ust. 1 KERP10 oraz ratio

legis instytucji świadczenia procesowej pomocy prawnej przez radcę prawnego wynika, że

ochroną i zakazem wykorzystywania we własnym interesie objęte są jedynie te

informacje, które klient przekazuje radcy prawnemu w zaufaniu i bez zamiaru ujawniania

komukolwiek;

3. obrazę przepisów postępowania w postaci art. 70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych

1 art. 17 § 1 pkt. 11 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez

wydanie orzeczenia rozstrzygającego sprawę co do istoty w sytuacji przedawnienia

ścigania, co miało wpływ na treść orzeczenia albowiem prawidłowo zastosowane powyżej

przywołane przepisy winny skutkować wydaniem orzeczenia o umorzeniu postępowania z

powodu przedawnienia ścigania z dniem 2 września 2013 roku; Wyższy Sąd

Dyscyplinarny zważył co następuje

Przedmiotowe odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Bezsporne jest, że postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte w dniu 20 maja 2014 r.

Zachowania stanowiące podstawę prowadzonego postępowania zostało dokonane w miesiącach wrześniu do listopada 2010 r. , kiedy to obwiniona w piśmie procesowym naruszyła tajemnicę zawodową.

Tak więc upłynął termin przedawnienia karalności przewidziany w art.70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, oraz z art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt.1 ustawy o radcach prawnych.

W tym stanie rzeczy postanowiono jak w sentencji.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych .